

dárných opatření, čelících k témuž cíli agrární reformy, a proto, ač mu byl zákon záborový ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n., jenž jest starší, dobře znám, neučinil dohodu vlastníka s pachtýřem, o níž mluví v § 15 a 16, závislou od schválení státního pozemkového úřadu, jež již záborový zákon sám inauguroval (§ 15). Kde požadovací zákon zásah státnímu pozemkovému úřadu vyhraditi chtěl, učinil tak výslovně, tak v § 1 poslední odstavec, v 18 a až do poslední novely i v § 24 (3) a 26 (4). Kdyby byl chtěl dohodu, které obzvláště přeje (§ 16) učiniti závislou od souhlasu jeho, byl by to dozajista vytkl. Drobnému pachtýři může tedy vlastník sám, aniž by se státního pozemkového úřadu tázati musil, pl a t n ě požadovaný pozemek dohodou nebo jiným uznáním zpřízniti, i když pachtýři ta která podmínka nároku jako na př. zákonná pachtovní doba chybí, může mu tuto podmínku tak říkajíc sleviti. V tomto případě jde bezesporně o drobného pachtýře — tato vlastnost požadovatelova se ani ve stížnosti dovolací nepopírá — a jest otázkou jen, není-li nárok požadovatelův vyloučen proto, že měl pozemky v pachtu jen v důsledku celoročního služebního poměru jako součástku mzdy (§ 3 poslední odstavec požad. zák.). Tuto závadu mohl mu tedy vlastník z vlastní moci prominouti a státní pozemkový úřad není k odporu z tohoto důvodu oprávněn. Přiznati arci sluší, že příkázání zabrané půdy drobným pachtýřům může skřížiti plány státního pozemkového úřadu co do přidělu půdy té dle zákona přidělového, ale to není příčinou, aby se k dohodě mezi vlastníkem a pachtýřem vyžadovalo svolení jeho, neboť zákon sám na to myslil a rozřešil to jinak: čl. I. lit. F novely ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. stanoví, že pachtýř, jenž nabytí zabrané půdy dle zákona požadovacího, jest zavázán, podrobiti ji řízení scelovacímu, pokud se týče přijati místo ní pozemek jiný, když jej nabízí státní pozemkový úřad za tím účelem, aby zamezil tříštění přidělu ze zabrané půdy, jejíž částí je pozemek nabytý. A jiné závady, než takovéto tříštění, býti nemůže. Dále dlužno poukázati ještě na předpis lit. Ch téže novely (§ 30 b), dle něhož státní pozemkový úřad, rozhodne-li se převzít zabranou půdu, může žádati, by soud ohledně ní řízení s pachtýři dle požadovacího zákona zavedené zastavil. Tak jsou zájmy státní úplně opatřeny a se zájmy pachtýřů porovnány: připisovati si zásah ještě další, než zákon sám mu dopouští, státní pozemkový úřad proto oprávněn není. —

Čís. 1715.

Příslušnost pořadu práva pro žalobu, by žalovaný odstranil z žalobceva pozemku bláto, jež na ně vyvezl z rybníka, jsoucího v soukromém vlastnictví.

(Rozh. ze dne 13. června 1922 R I 699/22.)

Žalovaný spachtoval rybník, jenž byl soukromým vlastnictvím propachtovatele, a čistě jej, vyvezl z něho bláto na pozemek žalobkyně. Proti žalobě na odstranění bláta z pozemku žalobkyně vznesl žalovaný námitku

nepřípustnosti pořadu práva, již s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl a žalobu odmítl maje za to, že tu jde o poměr veřejnoprávní, zakládající příslušnost úřadů správních. R e k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Žádání žalobní směřuje na ochranu práva vlastnického. Z tvrzení žalobních a ze žádání žalobního jde na jevo, že se zde jedná o rozsouzení poměru soukromoprávního (§§ 354 a 523 obč. zák.), k jehož rozhodování jsou povolány soudy (§ 1 j. n.). Námitku nepřípustnosti pořadu práva odůvodňuje žalovaný tím, že při vypuštění a vyčištění rybníka žalovaným předsevzatého bylo vyvážení bláta z rybníka zapotřebí, poněvadž by jinak rybník vyčištěn býti nemohl a že rozhodovati o těchto úkonech žalovaného přísluší úřadu politickému. Náhledu tomuto přisvědčiti nelze, poněvadž v tomto sporu nejedná se o užívání a vedení vod a bránění se jim po rozumu § 75 zákona ze dne 28. srpna 1870 č. 71 zem. zák. pro Čechy, nýbrž o úkony na rybníce, tedy na vodě stojaté, jsoucí ve vlastnictví soukromém, kterým dle udání žalobkyně do jejího práva vlastnického zasazeno bylo. —

N e j v y š š í s o u d reyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dle § 75 zák. vodního ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 z. zák. pro Čechy, jest příslušnost úřadů správních zduvodněna jenom v takových záležitostech, které se vztahují na užívání a svádění vod, neb bránění se jim dle zákona tohoto. K odůvodnění příslušnosti úřadů správních však nestačí okolnost, že ta která sporná záležitost z e v n ě s o u v í s í s užíváním, sváděním vod neb bráněním se jim. Pro příslušnost soudu nebo správního úřadu není rozhodnou otázka, zda žalovaný svým činem zamýšlel na př. měniti tok vody, když předmětem žaloby není tento konečný úmysl strany, nýbrž rozhodným je pouze čin, za dosažením jeho předsevzatý, (Pražák: Spory o příslušnost II. str. 211 a 212, Wasserrechtliche Kompetenzfragen str. 13 a 14) a norma právní, podle níž tento čin právnický posuzovati dlužno. V tomto případě vyvezl žalovaný jako pachtýř rybníka, jsoucího v soukromém vlastnictví propachtovatele, bláto na pastvinu žalobkyně a žalobkyně domáhá se soudního výroku, že jest žalovaný povinen rybníční bláto z pastviny odkliditi. § 50 uvedeného vodního zákona pro Čechy ustanovuje sice, že musí majitel břehu proti zaplacení náhrady trpěti skládání materiálů na břehu, když se jedná o provedení neb udržení v dobrém stavu vodní stavby a že politický úřad k návrhu vlastníka břehu může stavebníku k odklizení materiálu určiti přiměřenou lhůtu. V tomto případě nejedná se však o lhůtu k odklizení bláta, nýbrž o otázku, zda žalovaný vůbec byl oprávněn bláto na pastvinu žalobkyně složiti a zda jest povinen je odkliditi, čili nic. Otázka ta je čistě soukromoprávní, neboť skládání bláta na cizí pastvině může tvořiti buď obsah služebnosti, nebo zákoného obmezení vlastnického práva k pastvině. Zda pachtýř rybníka měl při tom na zřeteli zajistiti odtok vody z rybníka, nebo jinou úpravu rybníka, není pro otázku příslušnosti rozhodným. Mimo to nelze čišění rybníka pokládati za vodní stavbu ve smyslu § 50 vodn. zák., takže poukaz k ustanovení tohoto § není případným. Posoudil tedy rekursní soud případ po stránce právní správně. —